

Savukosken lukio

Kasvatuksellinen ja kurinpidollinen ohjeistus

Turvallinen
opiskeluympäristö

- Opiskelulle luodaan myönteinen ja turvallinen ilmapiiri.
- Koulun järjestyssäännöt linjaavat koulun toimintakulttuuria.
- Opiskelijat ovat tietoisia epäasiallisen käyttäytymisen seuraamuksista.
- Opiskelijoita kuullaan.
- Opiskelijoiden osallisuutta lisätään pedagogisin menetelmin.
- Opiskelijoiden osallisuutta vahvistetaan aktiivisella oppilaskuntatoiminnalla.
- Koulukiusaamista ennaltaehkäistään yhdessä opiskelijoiden kanssa.
- Yhteinen kannustava kasvatuskäsitys sekä jokaisen aikuisen välitön ja johdonmukainen puuttuminen mahdolliseen epäkohtaan luovat perustan turvalliselle opiskelulle.
- Huoltajat pidetään tietoisina nuorensa koulunkäynnistä, käyttäytymisestä ja mahdollisista seuraamuksista mm. Wilman välityksellä.
- Koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta opettajan tietoon tulleesta häirinnästä tai kiusaamisesta ilmoitetaan niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle mahdollisimman pian. Koulumatkalla tapahtuneisiin tilanteisiin ei ole suoraa rangaistusoikeutta.

Tupakkatuotteiden,
alkoholin ja muiden
päihteiden käyttöön
puuttuminen

Opiskelijan tupakointi ja nuuskaaminen

- Tupakointi ja nuuskaaminen ovat tupakkalain mukaan kokonaan kiellettyjä alle 18-vuotiaille opiskelijoille tarkoitettujen oppilaitosten sisätiloissa sekä niiden ulkoalueilla (Tupakkalaki 12 § 2 k).
- Tupakointi ja nuuskaaminen oppilaitoksen alueella ja sen ulkoalueilla on kielletty myös koulun järjestyssäännöissä.

Alaikäisen opiskelijan järjestyssääntörikkomuksesta ilmoitetaan alaikäisen huoltajalle.

- Oppilaitoksen sisätiloissa tai ulkoalueilla toistuvasti tapahtuneesta tupakoinnista ilmoitetaan poliisille, sillä tupakkalain 32 §:n nojalla henkilö, joka oppilaitoksen edustajan huomautuksista huolimatta jatkaa tupakointia oppilaitoksen sisätiloissa tai käytössä oleville ulkoalueilla, on tuomittava tupakointirikkomuksesta sakkoon.

Huoltajalle ilmoitetaan, että poliisille on tehty ilmoitus.

- Tupakkatuotteiden hallussapito on tupakkalain mukaan kiellettyä alle 18-vuotiailta. Oppilaitoksen henkilökunta ei kuitenkaan saa ottaa alaikäiseltä tupakkatuotteita pois eikä tarkastaa hallussapitokiellon noudattamista puuttumalla opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen tai tutkimalla hänen tavaroitaan. Jos opiskelija pitää näkyvästi esillä tupakkatuotteita, voidaan häntä ojentaa kurinpidollisesti.
- Jos opiskelija rikkoo Sodankylän lukion tupakointia koskevia järjestyssääntöjä, hänet ohjataan opiskelijahuollon toimenpiteiden pariin. Tupakoinnin lopettamiseen on saatavilla tukea opiskeluterveydenhuollosta.

Alkoholi ja päihtynyt opiskelija

- Alle 18-vuotias ei lain mukaan saa pitää hallussaan alkoholituotteita. Samoin huumeiden hallussapito on lain mukaan kielletty.
- Opettajalla on oikeus ottaa kiinni opiskelija, joka pitää hallussaan laittomasti alkoholia tai huumeita. Pois otettu alkoholi tai huumeaineet on heti luovutettava poliisille.
- Päihtynyt opiskelija siirretään eri tilaan, mutta häntä ei jätetä yksin. Alaikäisen huoltajaan ja /tai terveydenhoitajaan otetaan yhteys viipymättä. Jos mahdollista, huoltaja hakee opiskelijan kotiin. Jos huoltajaa ei tavoiteta, opiskelija toimitetaan viivyttelämättä saattajan kanssa terveydenhoitajalle tai terveyskeskukseen.
- Mikäli opiskelija myy tupakkatuotteita, alkoholia tai huumeita, siitä ilmoitetaan välittömästi poliisille.
- Alaikäisen opiskelijan päihteiden käytöstä tai edellä kuvatusta myynnistä tehdään lastensuojeluilmoitus.
- Alaikäisen huoltajalle ilmoitetaan, että on tehty ilmoitus poliisille ja/tai lastensuojeluilmoitus.
- Yli 18-vuotiaan opiskelijan päihtymyksestä ilmoitetaan kotiin hänen luvallaan.

- Päähtyneen opiskelijan havainnut henkilö kutsuu paikalle toisen henkilön päihtymysepäilyksen varmistamiseksi. Tämä henkilö on ensisijaisesti rehtori, kuraattori tai terveydenhoitaja.
- Päähtynyt opiskelija poistetaan oppitunnilta ja ohjataan terveyskeskukseen päihdemittaukseen.
- Jos opiskelija kieltäytyy poistumasta oppitunnilta, paikalle kutsutaan poliisi.
- Päihderiippuvainen opiskelija ohjataan opiskeluhuollon toimenpiteiden piiriin ja häneen sovelletaan Sodankylän kunnassa hyväksyttyä varhaisen puuttumisen mallia.
- Rehtori määrää järjestyssääntörikkomuksesta seuraavat kurinpidolliset toimet.

Esineiden tai aineiden haltuunotto

- Lukiolain (2013/1268) 21.1 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (LL 21.2 §)
- Koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Koulutuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelmien laatimisesta. (LL 21.3 §)
- Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. (LL 21.4 §)
- Edellä 4 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa oppilaitosyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa oppilaitoksen omaisuuden käsittelystä sekä oleskelusta ja liikkumisesta oppilaitoksen tiloissa ja sen alueella. (LL 21.5 §)
- Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske aikuisten koulutukseen tarkoitettuja opetussuunnitelman perusteita eikä opetussuunnitelmia. Aikuisten koulutusta varten ei tarvitse

myöskään hyväksyä järjestyssääntöjä eikä muita järjestysmääräyksiä.

- Lukiolain 26 d §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine.
- Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. (LL 26 d.2 §)
- Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään [rikoslain 4 luvun 6 §:n](#) 3 momentissa ja 7 §:ssä. (LL 26 d.3 §)
- Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu opetussuunnitelman tai koulutuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan. (LL 26 d.4 §)

Opiskelijan tavaroiden tarkastaminen

- Lukiolain 26 e.1 §:n mukaan opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 21 §:n 2 momentissa tarkoitettun esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. (LL 26 e.2 §)
- Tarkastajan tulee olla opiskelijan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. (LL 26 e.3 §)
- Edellä 3 momentissa säädetyistä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä. (LL 26 e.4 §)
- Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin opiskelija osallistuu opetussuunnitelman tai

koulutuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen koulutukseen tai toimintaan. (LL 26 e.5 §)

Haltuunoton ja tarkastamisen yleiset periaatteet

- Lukionlain 26 f.1 §:n mukaan (30.12.2013/1268)dellä 26 d ja 26 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee oppilaitoksissa suunnitella ja ohjeistaa.
- Edellä 26 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle. Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian. (LL 26 f.2 §)

Haltuunotettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

- Lukiolain 26 g.1 §:n mukaan LL 26 d §:ssä tarkoitetut opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.
- Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä. (LL 26 g.2 §)
- Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata. (LL 26 g.3 §)

Vahingon korvaaminen

- Koulun omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti. Aiheutuneesta vahingosta on viivytyksettä ilmoitettava kansliaan. Vahingon aiheuttaja on velvollinen korvaamaan kouluuyhteisön jäsenelle, koulun omaisuudelle tai koulun alueelle aiheuttamansa vahingot

vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaisesti.
(Vahingonkorvauslaki 2 luku 1 §)

Keskustelu koulun
aikuisen kanssa, nuhtelu

- Jokainen koulun aikuinen vastaa opiskelijoiden kasvatuksesta ja ohjaamisesta.
- Mikäli opiskelijan käytös ei ole asiallista, voi koulun aikuinen keskustellen ohjata opiskelijaa. Tämä ei ole rangaistus, vaan osa jokapäiväistä toimintaa. Tarvittaessa alaikäisen huoltaja voidaan ottaa mukaan keskusteluun.
- Jotta huoltajalla ja ryhmänohjaajalla säilyy kokonaiskuva opiskelijan käytöksestä koulussa, tulee keskustelua vaatineista tilanteista tiedottaa.
- Mikäli opiskelijan epäasiallinen käytös jatkuu, sovelletaan lukiolain 26 a §:n mukaista menettelyä kurinpitoasiassa.

Opiskelijan poistaminen
luokasta tai koulun
tilaisuudesta

- Lukiolain 26 b.1 §:n mukaan rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäämisestä.
- Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. (LL 26 b.2 §)
- Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. (LL 26 b.3 §)
- Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain ([39/1889](#)) [4 luvun 6 §:n](#) 3 momentissa ja 7 §:ssä. (LL 26 b.4 §)

Opetuksen epääminen
määrääjäksi
kurinpidollisena
toimenpiteenä

- Lukiolain 26.2 §:n mukaan opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. (LL 26.2 §)
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus

tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. (LL 26.3 §)

- Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua. (LL 26.4 §)

Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen

- Lukiolain 26.1 §:n mukaan opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Edellä mainitut toimenpiteet ovat kurinpitorangeistuksia.
- Lukiolain 26 a.1 §: n mukaan ennen 26 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettua päätöstä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti taikka epäilty rikos tai siihen liittyvä seikka, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on opiskelijan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 26 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäamisestä tarvittaessa oppilaitoksen sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Edellä 26 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä tulee antaa päätös, ja 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata.
- Opiskelijan määräaikaista erottamista tai asuntolasta erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei koulutuksen järjestäjä tai hallinto-oikeus toisin päättää. (LL 26 a.2 §)
- Oppilaitoksesta tai asuntolasta erottamisesta ja opiskelusta pidättämisestä päättää koulutuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi koulutuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös oppilaitoksen rehtori. (LL 26 a.5 §)